

Julehilsen fra La Naturen Leve

Kjære LNL-medlem!

På tampen av året vil jeg gjerne oppsummere noen viktige begivenheter for oss i La Naturen Leve. Det har vært et aktivt vindkraftår, både for styret, for våre rådgivere og for mange av dere medlemmer rundt om i landet. Dere gjør en formidabel innsats i kommuner der vindkraftspøkelset truer. Det er i samspillet med dere medlemmer at vi oppnår resultater i vårt arbeid for å verne om det som er igjen av inngrepsfri norsk natur. Og ikke minst, verne om den fred, harmoni og glede som vi opplever ved å bo nær områder med urørt natur og med kort vei til opplevelsene.

Geitfjellet i Snillfjord. En av svært mange norske naturperler som trues av vindkraften. Her er det planlagt vindturbiner over hele dette vakre fjellandskapet.

*Med bildet av det vakre høstlandskapet på Geitfjellet
ønsker vi alle medlemmer i La Naturen Leve*

*En riktig god jul og et godt nytt år!
Til dere som plages av støy ønsker vi også en vindstille og fredfull jul!*

Sveinulf Vågene, Styreleder - for styret i LNL

Nedenfor finner dere en oppdatering om vindkraften og hva LNL har oppnådd i år

Positiv utvikling på vindkraftfronten i det siste året:

- Vi observerer at norsk, landbasert vindkraft nå sjelden nevnes som en god klimaløsning i den offentlige debatt og studier som omhandler klimaløsninger. Dette er gledelig. Det har vært ett av våre hovedfokus å opplyse om vindkraftens naturødeleggelser og dens svært tvilsomme klimavirkning som gjør den til en dårlig klimaløsning.
- OED har informert EON om at de ikke vil få konsesjon på de påklagede vindkraftverkene Songkjølen / Engerfjellet i Nord Odal og Storehei i Birkenes med mindre kommunen endrer sine nei-vedtak til ja. Det kan tyde på at Tord Liens praksis med å gi konsesjon på tvers av kommunens ønske (blant annet Raudfjell og Kvitfjell i Tromsø og Bukkanibba i Vindfjord) kan være forbi. LNL har arbeidet for at kommunale nei-vedtak til vindkraftverk må respekteres av NVE og OED.
- Statkrafts foreløpige nei til Fosen har satt søkelyset på både den elendige økonomien i vindkraften så vel som det meningsløse i at offentlige bedrifter skal investere i landbasert naturødeleggende vindkraft.
- Heftig kritikk av vindkraftens lønnsomhet og manglende klimavirkning fra norske økonomer og forskere gjennom innlegg og intervjuer i norske riksaviser har bidratt ytterligere til å belyse vindkraftens meningsløshet og elendige utsikter til lønnsomhet.
- Miljødirektoratets kritiske rapport av NVEs konsesjonshåndtering gir få overraskelser for oss som leser konsesjonsrapportene for vindkraftverkene. Det er imidlertid svært positivt at vi har fått denne rapporten som dokumenterer hva problemene er og det store omfanget (*se mer om dette nedenfor*).
- Og til slutt – kraftprisen har vært enda lavere i 2015 enn i 2014. I kraftmarkedet i EU er den enda lavere. I Tyskland har man hittil i år hatt 20 dager med overproduksjon og negativ kraftpris – da må produsentene faktisk betale for å levere strøm. Høres ikke særlig smart ut?

Slik det nå er, gjør vi oss gjeldende i medier og det offentlige rom over store deler av landet. Vi er godt synlige med debattinnlegg i riks- og regionsaviser som Nationen, Klassekampen, Dagens Næringsliv, Fevennen, Stavanger Aftenblad, Adressa, Nordlys og ikke minst, i et stort antall lokalaviser. Vi arrangerer seminarer og møter (av og til alene, andre ganger i samarbeid med andre), vi blir invitert til å snakke om fornybar og vindkraft på seminarer mange steder rundt om i landet. Ikke minst har vi flere ganger i år vært på stortinget og hatt møter med stortingsrepresentanter fra forskjellige partier. Vi opplever at våre folkevalgte møter oss med lydhørhet og forståelse når vi beskriver de problemer som vindkraft på land og i skjærgården medfører for naturen og for folks livskvalitet.

LNL har også gitt et omfattende innspill til energimeldingen. Det samme har lokale grupper i Birkenes og i Åseral gjort. LNL var, sammen med disse to gruppene, til stede på et stort presentasjonsmøte i OED hvor vi alle fikk fremlegge vårt syn. (se LNLs innspill som er lagt ut på våre websider)

Når det gjelder vindkraftbransjen og deres lobbyorganisasjon, NORWEA, så observerer vi der i gården en økende frustrasjon med tingenes tilstand. Vi i LNL blir selvsagt uglesett og ofte utskjelt, men det ser vi som et positivt tegn som tyder på at vi begynner å få gjennomslag for vårt syn. Vi er heller ikke alltid like godt likt i den delen av miljøbevegelsen som sponses av vindkraftbransjen og taler deres sak. Det tar vi med stor ro. Sånt hører med i dette gamet.

Våre rådgiveres og styremedlemmers hovedinntrykk av siste halvår:

Trøndelag

Statkraft/Fosen er fortsatt uavklart. Statkraft meddelte i juni at de ikke fant prosjektet lønnsomt og ville trekke seg ut. Etter betydelig politisk press fant selskapet likevel at det ville fortsette prosessen og lovet en avklaring i oktober. Den kom ikke, men ble utsatt til nyåret. Saken er ikke blitt lettere for Statkrafts styre ved at de i statsbudsjettet mistet 5 milliarder som var tiltenkt nyinvesteringer. Nå vet ingen hva som blir utfallet, eller når en beslutning blir tatt.

LNL ønsker å ha personlig kjennskap til flest mulig vindkraftverk. I høst besøkte en av LNLs styremedlemmer på en gjennomreise i Trøndelag de fleste operative og mange av de konsesjonsgitte vindkraftverkene der for å få egen innsikt i hvilke naturverdier som står på spill. Det er både trist og bekymringsverdig å se hvor mye flott norsk natur som er truet eller allerede ødelagt av den meningsløse vindkraften.

Sogn og Fjordane

I Sogn og Fjordane har det kommet en del gladnyheter. I desember fikk vi vite at NVE ikke vil gi konsesjon til Bremangerlandet mens Guleslettene som er påklaget fortsatt ligger til behandling hos OED. LNL har vært aktive med en rekke innlegg i lokalavisene hvor vi belyser problemstillingene ved disse prosjektene. Vi deltok også som rådgiver for berørt grunneier på OEDs befaring på Guleslettene. Det var også hyggelig at SAE Vinds Ulvegveina ble trukket sør i fylket. Tidligere har Brosviksåta blitt trukket og Sandøy fikk nei av NVE. Dermed er SAE Vind, som begynte med tre prosjekter, trolig ute av Sogn og Fjordane.

Hordaland

På Midtfjellet i Fitjar brant en av vindturbinene opp i høst. Som ofte er tilfellet når en vindturbin brenner, er det ikke mulig å slukke så den fikk brenne ned. Midtfjellet er forøvrig i store økonomiske problemer siden de selger strøm på spotprismarkedet og blir svært kraftig rammet av de lave strømprisene.

Rogaland

Trass i de mange vindkraftverkene i Rogaland står mye rolig her. På de konsesjonsgitte vindkraftverkene Svåheia og Egersund arbeider utbygger med å skaffe utenlandsk kapital til utbygging og ser ut til å ha lyktes på Svåheia. Vi ser at trenden fortsetter med at våre vindkraftverk, og dermed kontrollen over store arealer av norsk natur, selges til utenlandske kapitalinteresser hvor vi ofte ikke kan vite sikkert hvem som egentlig står bak kapitalen.

Aust - og Vest-Agder

Når det gjelder vindprosjektene i Birkenes kommune forsøker E.ON atter en gang å lokke kommunepolitikere til å endre innsigelsen mot bygging av de tre vindkraftverkene Storehei, Bjelkeberg og Oddehei, til et samtykke. De lokker med mer penger og arbeidsplasser. Vi er optimistiske og tror at noe av det viktigste vi har oppnådd i år, er at OED nå krever at det skal være lokalt flertall for at det kan gis konsesjon. Det tror vi at vi i LNL har mye av æren for. I forbindelse med Birkenes har en av LNLs styremedlemmer deltatt på E.ONs generalforsamling i Essen (Tyskland) to år på rad og har benyttet talerstolen til å gjøre vårt syn på vindkraft kjent der. Styret i E.ON er i hvert fall nå kjent med den folkelige motstanden

mot vindkraft i Norge. Fra vår side har vi framholdt at vindkraft i Norge i tillegg til å være svært naturødeleggende også er garantert ulønnsom i flere år framover. Kanskje dette er en medvirkende årsak til at E.ON har begynt å selge seg ut av norske vindkraftkonsesjoner?

Det kan være gode muligheter for at vindkraftverket i Bygland (Hovatn Aust) ikke blir gitt konsesjon dersom vindkraftverkene i Birkenes ikke blir gjennomført.

Vi har også utarbeidet og spredt oppropet "Redd Agders siste Villmark" sammen med bl.a. Naturvernforbundet og en del andre foreninger og lag. Vi har formidlet oppropet til både våre stortingspolitikere og til politisk ledelse i OED. I forbindelse med oppropet og vindkraftsakene i Agder har vi også hatt mye god kontakt med flere av Agders stortingspolitikere både ved møter i Oslo og lokalt. Vi har også vært aktive på Arendalsuka.

En gledelig julegave er at i forbindelse med det konsesjonsgitte Tonstad Vindkraftverk har Kvinesdal kommune nettopp sagt enstemmig nei til Havguls forespørsel om utvidelse av vindkraftverket inn i kommunen. Mange av LNLs medlemmer har bidratt til å opplyse om hvilken dårlig ide dette er.

Nord-Norge

Den gledelige nyheten fra Troms er at det planlagte prosjektet til Troms Kraft i Skibotn (Storfjord kommune) ikke har fått konsesjon. Vi registrerer også at vindkraftanlegget på Fakken i Karlsøy kommune sliter. Anlegget er nedskrevet med stort tap, og Troms Kraft er stadig på markedet for å få anlegget solgt.

I Tromsø er situasjonen at prosjektet på Krokenfjellet (Fred. Olsen Renewables) ser ut til å bli droppet. Interessentene bak prosjektet på Kvaløya (Kvitfjell og Raudfjell) har tatt kontakt med en tysk investeringsbank (Berenberg) for å hente mulige investorer. Utsiktene til å lykkes er usikre. Ellers i Troms sover arbeidet med øvrige prosjekter.

Forøvrig fremheves stadig Raggovidda vindkraftverk i Finnmark som særdeles vellykket. Vi får se hva regnskapstallene sier når ett års drift er unnagjort.

Østlandet

LNLs rådgivere og medlemmer har gjort en stor innsats med hensyn til overvåking og innspill til de pågående konsesjonsprosesser og byggeplaner. Flere dyktige skribenter sørger for jevnt tilsig i lokale medier. I Østfold var det hele 9 store og små vindkraftplaner. Nå er det bare 2 igjen, men kommunen er mot, så vi håper fornuften vil seire her også. I Hedmark er en plan tidligere stoppet/trukket, men det er fortsatt 3 igjen. Det er store forventninger til også å kunne gjøre Hedmark vindkraftfritt, slik Oppland og Akerhus er, men det er for tidlig å si. I Nord-Odal har E.ON, etter oppfordring fra OED, iverksatt et voldsomt press på kommunepolitikere for å få endret kommunens tidligere nei-vedtak for vindkraftverket Songkjølen / Engerfjellet.

Miljødirektoratets rapport om NVEs mangelfulle konsesjonsbehandling

LNL har lenge vært kritisk til NVEs manglende vektlegging av natur og biologisk mangfold når vindkraftkonsesjoner gis. I høst har vi fått støtte av Miljødirektoratet (MD). I en fersk rapport til Klima- og miljødepartementet er MD svært kritisk til NVEs konsesjonspraksis. Noen hovedpunkter:

- Det er ingen krav til vindmålinger. Dermed svekkes grunnlaget for en forsvarlig totalvurdering.
- Når det gjelder miljøverdier, er det ingen krav til bruk av offentlig tilgjengelige databaser (artskart og naturbase).
- Metodikken for utredning av naturverdiene er tilfeldig og ikke standardisert og det er ingen opplegg for kvalitetssikring av konsekvensutredningene.
- Faglige innspill i høringsrunden tas sjelden til følge og det fremkommer ingen etterprøvable begrunnelse for NVEs/OEDs vedtak – som ofte er i sterk konflikt med en rekke andre viktige prioriteringer i samfunnet.
- Ifølge MD baserer NVE sin vurdering av miljøkonsekvensene hovedsakelig på utbyggernes verdi- og konsekvensutredninger, som igjen er utført av utbyggernes konsulenter.
- Begrepet INON er av stor verdi i norsk naturforvaltning. Det angir villmarkspregede områder dvs. store sammenhengende inngrepsfrie skog og fjelltrakter. Av de 15 prosjektene MD har gjennomgått, vurderes 12 å innebære en reduksjon av INON med særlig stor verdi. Og likevel: Bare i ett av prosjektene er INON trukket frem som viktig tema i NVEs samlede vurdering.

Miljødirektoratet konkluderer: «I flertallet av prosjektene er verdi- og konsekvensvurdering ikke i samsvar med miljøforvaltningens vurdering».

Medlemmer

La Naturen Leve trenger flere medlemmer for å øke vår tyngde og påvirkning. Jeg ber dere alle om å gjøre en rekrutteringsinnsats i eget nærmiljø. Det finnes sikkert potensielle medlemmer i familien, blant venner og kolleger. Hva med et medlemskap i julegave?

Fridtjof Jaatun og Geir Olsen (2012). To solide forsvarere av vår natur